

Дан Сођу

ШУГАВЦИ

Ко се карања не стиди, тај се без проблема кара у свим животним добима. А онима код којих је карање ментални блам, њима је проблем без обзира колико година имали. Моја мајка је волела и са педесет, чуо бих је кроз зидове.

Са капетаном, који изгледа није био њен ниво, као што ми је и сама рекла. Као што није био ни мој отац, претпостављам, можда зато и јесте умро млад, улажући целог себе у тај очајнички чин. Волели смо да пијемо и једемо месо пржено на белом луку и да се свађамо као бесни пси. Мајка је започињала те свађе, посебно јој је задовољство било да боцка мушкарце док не би експлодирани, и тада би кренула дрека. Мајка је волела да игра на кварно. И тада би нас све обузела ратоборност и хистерија. Гласови би нам постајали пискави, а моја мајка би маестрално и злобно ту пискавост опонашала. Мани се мајмунисања, женска главо, говорио би јој мој деда, али понекад ни он не би могао да је контролише. Мене је исцрпљивала, умарала, али сам с временом научио да је ценим, и са женама у мом животу није било дана без некакве драме. Ако осетим да жена нема у себи способност да дигне дреку или бар мало злобе, аутоматски ми постаје досадна, као да јој исцуре све боје. Иако сам заљубљен у концепт кротке жене, знам да је никад нећу имати. Мајка највише воли да се напије и да се пичкара, али с ким? Цела породица је помрла, остали смо још само брат и ја, а ми је избегавамо преко телефона. Ако и оде кући, мој брат се изнервира већ у првих пола сата. Мене држи на сигурној удаљености, ја долазим још ређе, јер сам стара гуја и поставио сам јој границу. Не јављам јој се данима, у једном периоду нисам с мајком говорио једно годину дана. Понекад кад разговарамо, не могу да јој кажем како се осећам. Кад хоће, духовита је, пријатно је причати с њом. На крају крајева, она и јесте једна симпатична калаштура. Све троје имамо неколико заједничких ствари које се ретко налазе код других људи. Навикли смо на било шта, десило нам се отприлике све. Нема облика катастрофе који нас није задесио. Од детињства смо уживо гледали ствари које се виђају само на телевизији. Деда ме је водио и у кланицу да видим како се стока убија. Видео сам и како се кољу свиње и није ми било жао. Није ми било жао ни јагањаца, ни што су их убијали одмах након што би их на неколико минута довели у кућу, на топло. Он би их дигао на зидану пећ, а они нису могли ни да стоје на ногама, крзно им је било мокро а сланиница на њима прозирна. Били су слатки, крупних, црних очију. Изводио би их напоље и убијао, после их дерао и правио некакве ружне капе које нам нису ни уши покривале. Али смо печену месику сви волели. Мајка је волела праву ствар, без пренемагања. Месо пржено или на роштиљу, са белим луком и готово. Нервира је капетаново компликовано и слојевито кување, нервирају је сосеви, барење, све што сакрива животињски укус. Моја мајка хоће да јој га бар храна дâ директно, како треба. Или је бар хтела, сад је у менопаузи и можда се мало смирила. Суштина је у томе да

ДОЗИВИ

смо једна породица поносних шугаваца. Ниједно од нас не подноси моногамију. Подносимо је, али нас мучи. Изједа нас карање, све троје. Капетан је имао право кад је рушио врата у нападима параноје да се моја мајка креше са епилептичним Циганином из кварта. Не верујем да је имао разлога да се параноише, осим алкохола, али као да је имао. Мајка му је то јасно стављала до знања, да би могла да се креше са целим кварталом. Жене из краја су је, након што је мој отац умро, вребале као дивљу лисицу. Сецкале су је на ситно, шапатом, како оне то умеју, са ограде поред зграде. Све су биле дебеле или измучене пролетерке, а мајка професорица, удовица у тридесет петој, танка, плава. А кад би нам се нешто покварило, мушкарци би сви трчали код нас да помогну, завлачили се под каду, турали главе иза телевизора, кречили нам четворособни стан. Мајка их је појила и хранила и запричавала их. Имала је неки стил, правила се наивна, претварала се у девојчурка. И била је наивна у својој лукавости, и данас је таква. Једном ми је дошао друг из средње школе, а она нам дала чај са румом, налила и себи шачицу и рекла нам да је само есенција рума, као за колаче. Да Гера не помисли случајно да она пије, али Гера је знао какав укус има рум, знали смо сви. Мало пецка, као слатка и ароматизована мукица. И ја сам знао да ми је дала рум, и она је знала да ми даје рум, и можда је знала и да знамо, али је опет извела представу до краја. Свиђао јој се бркати Гера, а и она њему. Мајка се трудила да ја стекнем пријатеље, понашала се према њима као другарица. Они су се скупљали код мене као у борделу, примали пиће, храну, гледали је оскудно обучену. Откад смо били мали виђали смо је у подсукњама и без њих, у белим бадемантилима, бледоружичасте топле коже. Доводила је и друге жене, некакве бедне пијандуре које би јој помагале да премести неки комад намештаја или би изигравале дадиље моме брату. Једну сам и хтео да карам када сам изашао из каде мртав пијан и видео је на поду у трпезарији. Онесвешћену од алкохола и помодрелог лица, покушао сам да је карам и рекла ми је, кроз сан, да има неку болест. Било ми је петнаест година и тек што сам стигао са једне од оних журки са медицинским алкохолом и соком из дозатора. Нека комшиница, Моника, заглавила је у болници па смо јој ишли у посету. А пре тога смо се напили. Дигли смо дреку у чекаоници, један од нас је гурнуо неку болесну жену на крај кревета да може он да седне. Избацили су нас, неких двоје су пали низ степенице док смо силазили трчећи. Пишали смо се од смеха тај дан. И кад сам стигао кући, после купања, ето ти ње на поду. Био сам напаљен као лудак, и то већ неколико година. По цео дан сам се трљао, као што ћу видети и брата неколико година касније како се шета по цео дан са ерекцијом у гаћама. Блокирао би купатило, а мама га бесно преклињала да отвори јер ће се упишати. Сви смо знали шта ради тамо и нисмо ништа говорили. Све троје смо патили од исте болести, али смо бар били сами, нас троје. Кад су се уселили капетан и његов син, ствари су се јако искомпликовале. Капетан је имао шизофреничну жену и сина у пубертету и губио је паре на покеру и напијао се, војнички. Моја мајка је рачунала да има официрску плату, да не залази много кући, деловало је савршено. Није добро проценила, није разумела да се све мења и деградира. Капетан, са носом малим попут дугмета, био је у свађи са бившим другом из гимназије и са академије, који му је био надређени, мајор. Једног дана је капетан одбио да салутира јер је иза мајорових леђа пролазила праља њихове јединице, са корпом за веш у рукама. Капетан је рекао да

он неће да салутира застави у присуству једне праље. А ова је била мајорова швалерка и тако се овај намерио на њега, да га уништи. Имао је нешто у рукаву, неке преваре са логистиком, и приморао капетана да оде у превремену пензију. Покупио је више плата одједном, њих је брзо спискао, а после по једну пишљиву плату сваког месеца. Да је сачекао још једну годину, отишао би са оном великом отпремником. То га је докрајчило, да сретне старе другаре на партији ремија, а ови да имају већу пензију од њега. Покушао је да надокнади, побеђивао у покојој партији, па опет губио новац. Моја мајка би долазила да га покупи из дома војске, који је био на десет минута од наше зграде. Мајка није имала ни трунке стида, није дозвољавала да јој иједан друштвени протокол буде препрека. А он се правио увређен, као, понизила га је пред колегама, али мајци је само било стало да га поведе на пијацу и да се још мало пичкара. Кад би пуцали прозори, она је хватала још већи залет. Хватала је залет кад би је овај ударао, а она вриштала: Дануууууц, доћи, уби ме овај, исто као што је вриштала и оне ноћи кад ју је мој отац бацио на колена, држао је за косу и тукао. То је био мој тренутак иницијације у свет мушкости, ако тако нешто постоји. Ушао сам у трпезарију и рекао свом оцу да изађе из моје куће. Отац се насмејао, исправио леђа, још увек држећи мајку за косу, и рекао ми: Твоје куће? Једном је мајка причала некоме преко телефона да ју је све укупно претукао можда десетак пута, али да га је увек хватало из ведра неба, из невезуше. Једном је требало да иду код моје бабе и деде, њених родитеља, и тата ју је чекао и поприлично су каснили. И она је нешто рекла, а отац, бам, поче да је млати песницама и ногама. И њему је стављала до знања да би се тучала са сваким мушкарцем на којег наиђе. Или се осећао заробљеним, ђаво ће га знати, можда је био педер. Нашао сам једном приликом нека писма од неког његовог друга из пубертета, банчили су по градовима у којима су студирали и туговали за тим данима. Можда су мушкарци некад тако писали једни другима, песничким језиком, али је овај тип био претерано поетичан. Сећаш се оно кад смо се купали, и све у том стилу. Мој отац је и био фрајер, кад му видиш слике са другарима, баш се истиче.

Створио сам савршен систем за самообмањивање. Утонем у мистична стања у којима ми неко из дубине, неко значајан, намигне и онда схватим да имам одређене улоге на овом свету и да их и други имају. Има нечег тако лепог у начину на који себе обмањујем. Јер, после могу да се одлепим од било кога, када се улога оконча. И не видим их као позоришне улоге, иако оне имплицирају и то у одређеној мери; онда ми се опрашта дволичност јер је и она део неког мастер плана. Имамо улоге у животу, егзистенцијалне – са једном сам морао да се суочим када је требало побећи од Молдаваца, једној сам морао да помогнем да преброди те тешке године, двадесет шесту, седму, осму. Ако њих преброди, после ће бити добро. Тако себи говорим када се растанемо. Погледај слике људи у двадесет петој, двадесет шестој и после слике у двадесет деветој, тридесетој. Тад се види да су добро прошли. Свакако се види и пропадање, код свих. Али да није било мене, да јој утишам нагон за пићем, да учиним да се осети довољно добро да се не сјебе у потпуности, какво би јој лице било у тридесетој? Све то нездраво сало, отровни протест из људске јетре. Али, ово је све шала. Није о лицу реч, у мојим мистичним епизодама реч је о духовним стварима. Да јој помогнем да искорачи из конформизма. Да буде живља и аутентичнија. Или неке друге лажи. Не

могу да се похвалим фабулозном китом. Нисам ни претерано висок. Имам тело којем увек фали десетак килограма да буде тело лепог мушкарца. И тих десет кила мањка чине од мене неухрањеног, прогоњеног мушкарца. И кварна сам сорта, дете које урла, пубертетлија којем се јебе за све, збрисао сам кад сам се пробудио као отац и муж и био сам, све у свему, глуп кад су жене у питању, иако је свакој још увек стало до мене. Идеализујем их, понекад их посматрам као појаву са неког другог света. Понекад, док их карам, као да знам да ћу на крају умрети и да су ми оне последњи контакт са животом. Дајем им све ово и после све повлачим, обогалујем их. Као да каменчугом ударам мало, нејако пиле у главу. Да сам баш сероња, могао бих да кажем да сам то наследио од мајке, јер ме је родила и оставила на цедилу. Али није од мајке. Можда од деде, оца мог оца, убице. Како понекад далеки људи из прошлости постају занимљиви због своје генетике. Знам да је он био такав према женама. Ишутао би ноћу моју бабу по свежу воду из бунара. Није хтео из канте, будио ју је из сна и слао по премијум воду. И да није лежао на робији због саучесништва у злочину, можда би и мог оца одгајио да буде моћнији. Можда онда овај не би превремено ејакулирао да казни моју мајку. Је ли могуће да је то радио? Да је имао тај малер? Не верујем, мислим да мојој мајци, и да је могао да је кара данима, непрестано, ни то не би било доста. Мислим да је била рупа без дна. Мајци никад није било доста. Увек је хтела још једну флашу вотке, никад се није заустављала на вратима ако би хтела да нам звоца. Улазила би нам у собу и звоцала над главом. Читала нам је дневнике, није нам дала да говоримо. Она не прича са нама, не прича ни са ким, просто прича. Поставља нам питања на која онда сама одговара. Моје пријатеље је то одувек забављало. Питала би те: Шта ти мама ради?, а онда опет сама одговарала: Е, шта ће, јадница, бриге, посао. Можда је била анксиозна, можда још увек јесте. Можда не би требало све да посматрам с метра удаљености од земље, попут детета. Али, тамо је мој први живот, који се одавно утопио. Волим да кукам, али ми и недостаје. Кад споменем дом војске, прво се сетим како је вече и како идем са момцима у парк испред јединице, да пијемо вермут и пушимо руске цигаре без филтера. Онај осећај големости. Како су далеко били наши мајушни репери, како је голема била територија. Голема, какву је још осећам у сновима, кад идем до самопослуге *Сџикул*. Далеко је *Сџикул*, на крају територије. Тамо почиње нешто друго. Излазак из територије, живот. И кад се вратиш, све је мало. Никад више не постане големо. И време постаје злобно. Пре је било сто година до следећег лета. Од једног лета до другог, проживљавали смо векове. Пре је дан био испуњен, дуг и испуњен. Сваки дан је био јако дуг и јако испуњен. Увече бих уморно уздисао, уздисао од умора након тако дугог дана. Пружао бих се на кревет, нажуљаних згољавих ногу и уздисао. И заспао бих и кренула би дрека. Моја мајка би започињала свој програм. Прво мог оца, чак и након што је умро, па оне остале, оног малог, буљавог, па после оног крупног мутавог Циганина, епилептичара. Моја мајка је узимала само такве, несрећнике. Шта јој могу, не могу да се љутим на њу. Волим је, стало ми је до ње, уз мог брата, она је последњи део мог стварног живота. Све што је уследило после изласка из територије је симулација. Покушај. Није живот у којем се осећаш вољеним. Где те сви зову Дануц и свима си драг. И после остајеш Дануц и сви ти се лепо смешкају. И где се сви познају са свима и сви опраштају једни другима за то какви су. И где сви

једни друге јебу у здрав мозак, али опраштају за то какви су. Мислим да је тако било, тако се ја сећам, постављали би ти тањир без обзира на то какав си. Једном смо Даниел и ја дошли ноћу пијани и мајка нас је посадила за сто. Бацала нам је храну у тањире, чорбу, па пасуљ, али није нам дала мира док нисмо све појели. А кад смо завршили, ја сам почистио дланом тањире на патос и викнуо – почисти, робињо! Био сам бесан на њу, некад сам имао жељу да је убијем. Али, ако је поредим са великим госпођама, са префињеним дамама, серем се на такве себичне џукеле. Код нас су јели разновразни паћеници; не само моји пријатељи, који су још понешто и имали. Даниел није имао много, јер је имао слабашног тату који им је сјебао живот и довео их до просјачког штапа. Сви су код нас и пили и јели. Врата су била отворена, ако те познајемо, улазиш без куцања. Или куцаш и одмах улазиш. Неки од њих су нас, попут оне маторе пијандуре коју сам хтео да карам, и покрали. А после смо их примали назад, без проблема. Мајка их је налазила у дворишту цркве. Тако је пронашла и мужа, оног пре капетана. Нисам се уопште везао за њега. За капетана јесам, он је жив део мене. Али тог Циганина се не сећам, сећам се само да је био крупан, дебео и светлуцав. Можда ју је овај мутав и дебео, јебао са више љубави? Можда је све то било од пића. Можда је све што нам се дешава било од пића. И можда су то биле најсрећније године мог живота. Ко каже да можеш бити срећан и без пића? Можда сам ја журио, можда ми се чинило да се опорављам само зато што сам остајао жив. Али ко каже да за мало среће не вреди и умрети? Ништа ме друго није усрећило, никад ме ништа није угрејало изнутра. Можда кресање, можда тренутак када улазим у неку жену. Али, ни то не могу знати. Ништа ме више не може усрећити. То сам научио и то разумем. Никад више нећу тако проживљавати дане као онда. И тако је далеко, тако потонуло, да имам утисак да лажем. Имам утисак да измишљам своје детињство, своју младост. Цео је живот тако смешан, тако јадан. Нестаје и оно ко смо заиста. Отишло је отишло отишло. Отишло је отишло отишло. Отишло је отишло отишло. Отишло је отишло отишло. Имам жељу да вриштим од среће кад помислим на ово. Имам жељу да вриштим од олакшања кад помислим да сав бол одлази. Да ме ништа не може имати. Да је ово све.

(С румунској превела Оана Урсулеску)